

Бекітемін
"Павлодар гуманитарлық – педагогикалық
колледжі" КеБМ басшысы
А. Рубцов

**«Павлодар гуманитарлық-педагогикалық колледжі» КеБМ
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт**

1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарын әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді және қоғамдық қатынастардың келесі салаларында тыйым салу, шектеу және рұқсат беру жүйесін білдіреді:

1) Білім беру.

2. **Қоғамдық қатынастардың оқшауланған саласында жұмыс істейтін адамдардың мінез-құлық (іс-қимыл) қағидалары**

2.1 **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарымен қозғалатын салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:**

1) Қазақстан Республикасының Конституциясын және заңдарын, Қазақстан Республикасы Президентінің, Үкіметінің актілерін, өзге де нормативтік құқықтық актілерді, орталық атқарушы органдар басшыларының бұйрықтарын, сондай-ақ колледж жарғысын басшылыққа алу;

2) Қазақстан халқының бірлігі мен елдегі ұлтаралық келісімді нығайтуға ықпал етуге, мемлекеттік тілге және басқа тілдерге, Қазақстан халқының салт-дәстүрлеріне құрметпен қарауға;

3) Жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдерді қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз етуге, жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін заңнамада белгіленген тәртіппен және мерзімдерде өз құзыреті шеңберінде қарауға;

4) өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан айтылатын сынға себепкер болмауға, сынағаны үшін қудалауға жол бермеуге, орынды сынды кемшіліктерді жою мен өзінің қызметін жақсарту үшін пайдалануға міндетті;

5) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, мемлекеттік және азаматтық қызметшілер мен өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбауға тиіс;

6) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға тиіс;

7) шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпауға міндетті.

2.2 Өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

1) тікелей немесе тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындағаны, қызметтік міндеттерді орындау кезінде жеке қызығушылық туралы, сыбайлас жемқорлық мінез-құлыққа және сыйлықтар алуға көндіру туралы баяндау;

2) лауазымдық міндеттерді орындау кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмауға міндетті;

3) өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын, олардың бейтарап қызметтік шешім қабылдауына ықпал етуі мүмкін заңсыз өтініштермен әріптестері мен басшыларына жүгінуден аулақ болуға міндетті;

4) әріптестерге, басшыларға және өзге де лауазымды тұлғаларға сыйлықтар бермеуге және лауазымдық өкілеттіктерді пайдалана отырып, мүліктік пайда, игіліктер не артықшылықтар алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеуге;

5) басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеуге және ынталандырмауға тиіс;

6) лауазымдық өкілеттіктерін атқаруына байланысты сыйлықтар қабылдамауға міндетті;

7) Егер лауазым жақын туыстық (ата-анасы, жұбайы, аға-інілері, апа-сіңлілері, балалары) қатынастарда тұрған адамдарға тікелей бағыныстылыққа немесе олардың бақылауына байланысты болса, оны тағайындаудан бас тартуға құқылы);

8) сыбайлас жемқорлыққа қарсы белсенділік таныту;

9) белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды тездетіп қарағаны немесе әуре-сарсаңға салғаны үшін қандай да бір пайда алуға бейімділігі туралы басшылыққа дереу баяндауға міндетті;

10) тікелей басшыға орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмәнданғаны туралы жазбаша нысанда дереу хабарлауға міндетті;

11) егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына тартылған болса, жоғары тұрған басшыға жүгіну қажет;

12) әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды талап ету және қолдау;

13) ықтимал мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың себептері мен жағдайларын жою бойынша тұрақты негізде шаралар қабылдау және олардың салдарын;

14) кірістер алумен байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге көмек көрсетуден бас тартуға құқылы;

15) үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе қамқорлық жасаудан, сондай-ақ олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан аулақ болу.

2.3 Қызметкерлерді іріктеу және орналастыру бойынша кадрлық жұмысты ұйымдастыру кезінде колледж басшылары мен лауазымды тұлғаларына төмендегілер ұсынылады:

1) тағайындау материалдарын қараудың белгіленген мерзімдерін сақтауға міндетті;

2) меритократия қағидатын басшылыққа алу, туыстық, жерлестік және жеке

басына берілгендік белгілері бойынша кадрларды іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу;

3) колледжге жұмысқа қабылдау кезінде лауазымды адамдарға жүктелетін негізгі міндеттерді, тыйымдар мен шектеулерді түсіндіруге міндетті;

4) кадрларды іріктеу кезінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауға міндетті;

5) қызметкерлердің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеу;

6) колледжге жұмысқа орналасу кезінде үміткерлерден еңбек шартын жасасу үшін қатысы жоқ құжаттарды талап етпеуге ;

7) колледж қызметкерлеріне қатысты қызметтік тексеруді объективті және жан-жақты жүргізу.

2.4 Басшының бағынышты қызметкерлермен қарым-қатынастағы төмендегілер ұсынылады:

1) өзінің мінез-құлқымен бейтараптықтың, әділдіктің, риясыздықтың, адалдықтың және сатылмаушылықтың үлгісі болуға тиіс;

2) кадр мәселелерін шешу кезінде меритократия қағидаттарын сақтауды қамтамасыз етуге, туыстық, жерлестік және жеке басына берілгендік белгілері бойынша артықшылық көрсетпеуге міндетті;

3) олардың қызметінің нәтижелерін бағалау кезінде, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік танытуға міндетті;

4) қызметтік емес сипаттағы мәселелерді шешу кезінде олардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбауға тиіс;

5) құқыққа қарсы әрекеттер жасауға, сондай-ақ жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларға сыйыспайтын әрекеттер жасауға мәжбүрlemeуге;

6) қарамағындағы лауазымды тұлғалар арасында еңбек жүктемесін біркелкі бөлмеуге жол бермеу;

7) нақты орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінен тыс, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеуге міндетті.

2.5 Басшыларымен қарым-қатынаста бағыныштыларға төмендегілер ұсынылады:

1) Тапсырмаларды орындау кезінде тек объективті және анық мәліметтер беруге, басқа да қызметкерлер, контрагенттер немесе өзге де тұлғалар әрекеттерінде сыбайлас жемқорлық туралы өздеріне мәлім болған жағдайларда басшылықты дереу хабардар етуге міндетті;

2) басшылыққа қатысты жеке берілгендікке, олардың лауазымдық мүмкіндіктері есебінен пайда мен артықшылықтар алуға ұмтылуға жол бермеуге міндетті.

2.6 Педагогикалық қызметкерлер мен өзге де қызметкерлердің колледж білім алушыларымен өзара қарым-қатынасы кезінде төмендегілер ұсынылады:

1) сөйлеу мәдениетін сақтауға, балалардың, ата-аналардың (заңды өкілдердің), басқа да бөгде адамдардың қатысуымен дөрекі сөйлеуге, күш қолдануға жол бермеуге міндетті;

2) жалғастырумен сыйыспайтын азғындық әрекеттер жасамауға;

3) балалардың өз ата-аналары туралы айтқан пікірін немесе пікірін жария етпеуге міндетті ;

4) педагог қызметкерлердің білім алушылармен қарым-қатынасына және олардың бағасына олардың ата-аналарының жеке өзіне не колледжге көрсететін қолдауы әсер етпеуі тиіс;

5) үлгерімнің жоғары бағасын алуға әсер ететін білім алушылардан жеке мүліктік пайда, игіліктер сатып алу бойынша іс-әрекеттер жасамауға міндетті;

6) білім алушылар мен ата-аналардан (заңды өкілдерден) кез келген сылтаумен ақшалай қаражат жинауды жүзеге асырмауға міндетті.

2.7 Өмір сүру саласының ерекшелігіне байланысты туындайтын басқа қатынастар кезінде:

1) жалпы қабылданған моральдық-әдептілік нормаларын сақтауға міндетті;

2) еңбек тәртібін және қызметтік әдепті сақтауға міндетті;

3) білім беру, дене шынықтыру және спорт салаларындағы мемлекет мүддесіне зиян келтіретін, сондай-ақ колледж қызметінің тиімділігіне кедергі жасайтын немесе төмендететін іс-әрекеттерге қарсы тұру;

4) жақын туыстарының, жұбайлары (зайыптары) мен жекжаттарының бірге қызмет (жұмыс) істеуіне жол бермеу;

5) әріптестердің өздерінің лауазымдық міндеттерін орындауы барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі түбегейлі шараларды уақтылы қабылдауға міндетті;

6) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша түбегейлі шаралар қабылдау;

7) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою, оның ішінде қарамағындағылармен;

8) жоғары тұрған не төмен тұрған не қызметі немесе жұмысы бойынша өзімен өзгеше тәуелділікте болатын лауазымды адаммен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспауға;

9) қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін қарамағындағы қызметкерлерді тартуға жол бермеу